

**ZDROJOVÉ ZAJIŠTĚNÍ
BEZPEČNOSTI: FAKTOR PRÁCE
(ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY)**

CÍL

- vysvětlit způsoby získávání zdrojů pro potřeby schopností bezpečnostního systému
- seznámit se základními charakteristikami personální struktury a jejich vlivem na funkčnost instituce
- vysvětlit základy personální politiky v bezpečnostní instituci

OSNOVA:

- Zdroje a jejich získávání
- Lidské zdroje/personál
- Personální struktura (kvalitativní a kvantitativní charakteristiky personálu)
- Personální politika

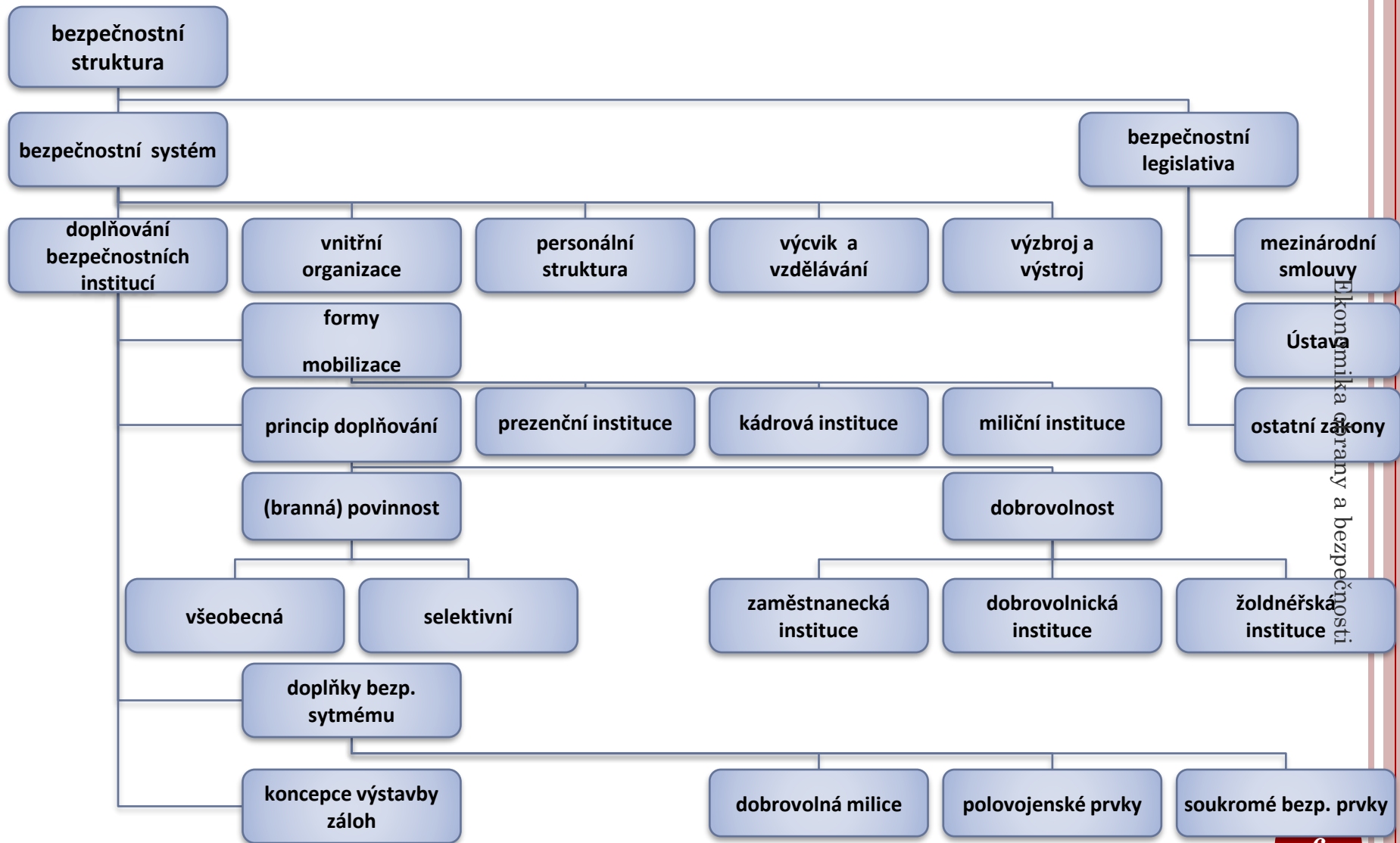
Klíčová slova: práce, lidské zdroje, lidský kapitál, personál, systematické personálu, dobrovolnost, profesionalita, trh práce, donucení, služební povinnost, konskripce, daň v úkonech, profesionalizace, koncept/politika celkových sil.

DOPORUČENÁ LITERATURA

- PERNICA, B. *Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti*. 1.vyd. Praha : AVIS, 2007. ISBN 978-80-7278-381-6.
- PERNICA Bohuslav. České profesionální ozbrojené síly – krátké ohlédnutí do minulosti. *Vojenské rozhledy*, 2008, roč. 17, č. 1, s. 94-96.
- PERNICA Bohuslav. Česká republika a model zaměstnaneckých a dobrovolnických profesionálních ozbrojených sil. *Vojenské rozhledy*, 2006, roč. 15, č. 4, s. 143-146.
- *Bílá kniha o obraně* (přístupná na <http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/plne-zneni-bile-knihy-o-obrane-55515/>)

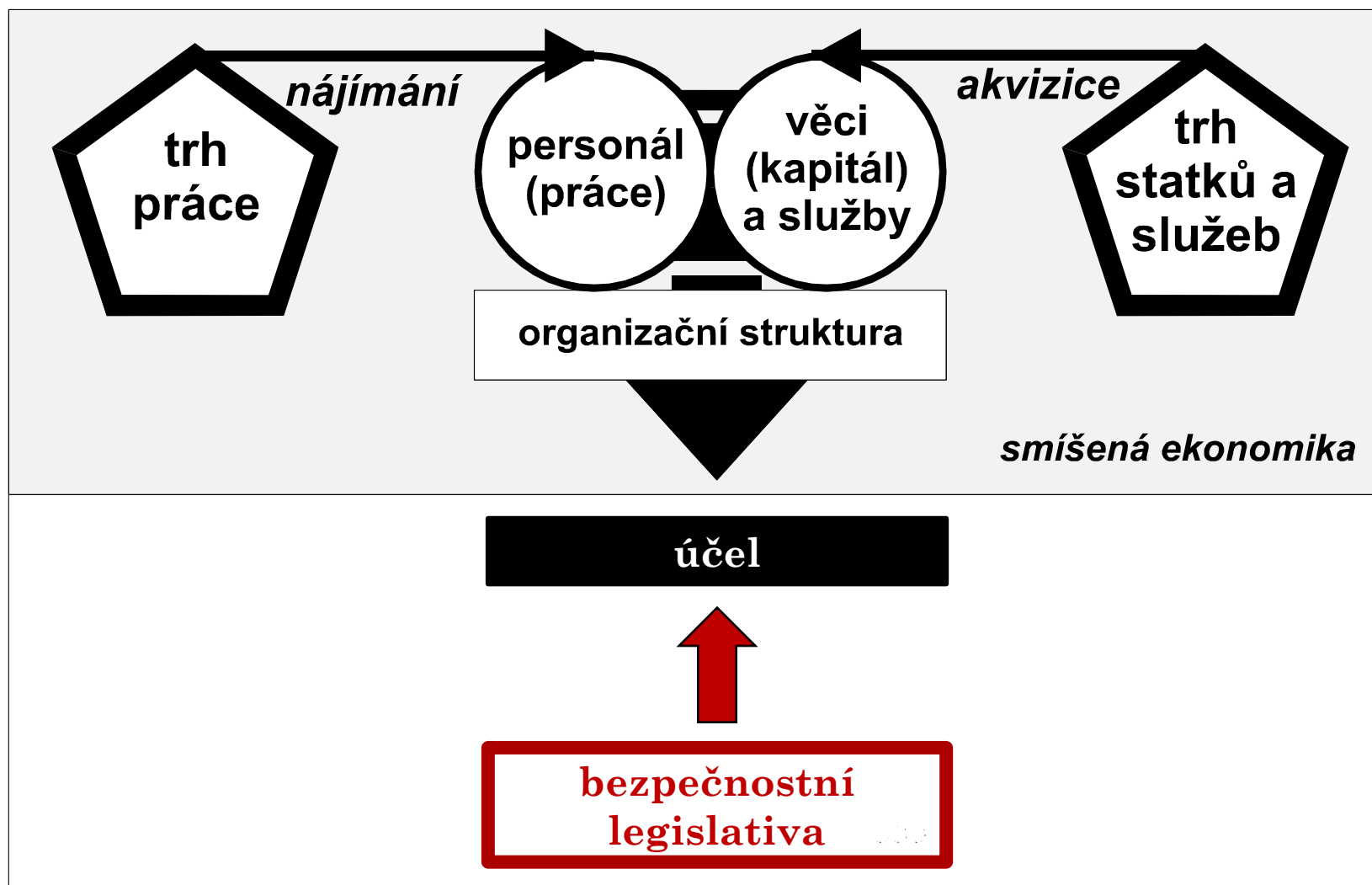
SOUBOR SIL A PROSTŘEDKŮ K ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI

- **Vestfálský mír** (Instrumenta Pacis Westphalicae) – čl. XVI, odst. 19 Osnabrücké smlouvy/odst. 110 Münsterské smlouvy): „...vojenská tělesa a vojska stran zúčastněných ve válce mají být rozpuštěna a vojáci z vojska propuštěni a každá z panovnických autorit si jen ve své zemi má ponechat ve službě pouze takové vojsko, které považuje za dostatečné k ochraně a bezpečnosti své a spravovaného území.“ = každý stát má **právo budovat a udržovat ozbrojenou sílu** určenou k ochraně a obraně spravovaného území a politického systému.
- Pod jedním státem s jednou vládou a s jedním velením **existuje jen jeden systematicky budovaný soubor pravidelných sil a prostředků využitelných k zajištění bezpečnosti.**

Plán smilky a obrany a bezpečnosti

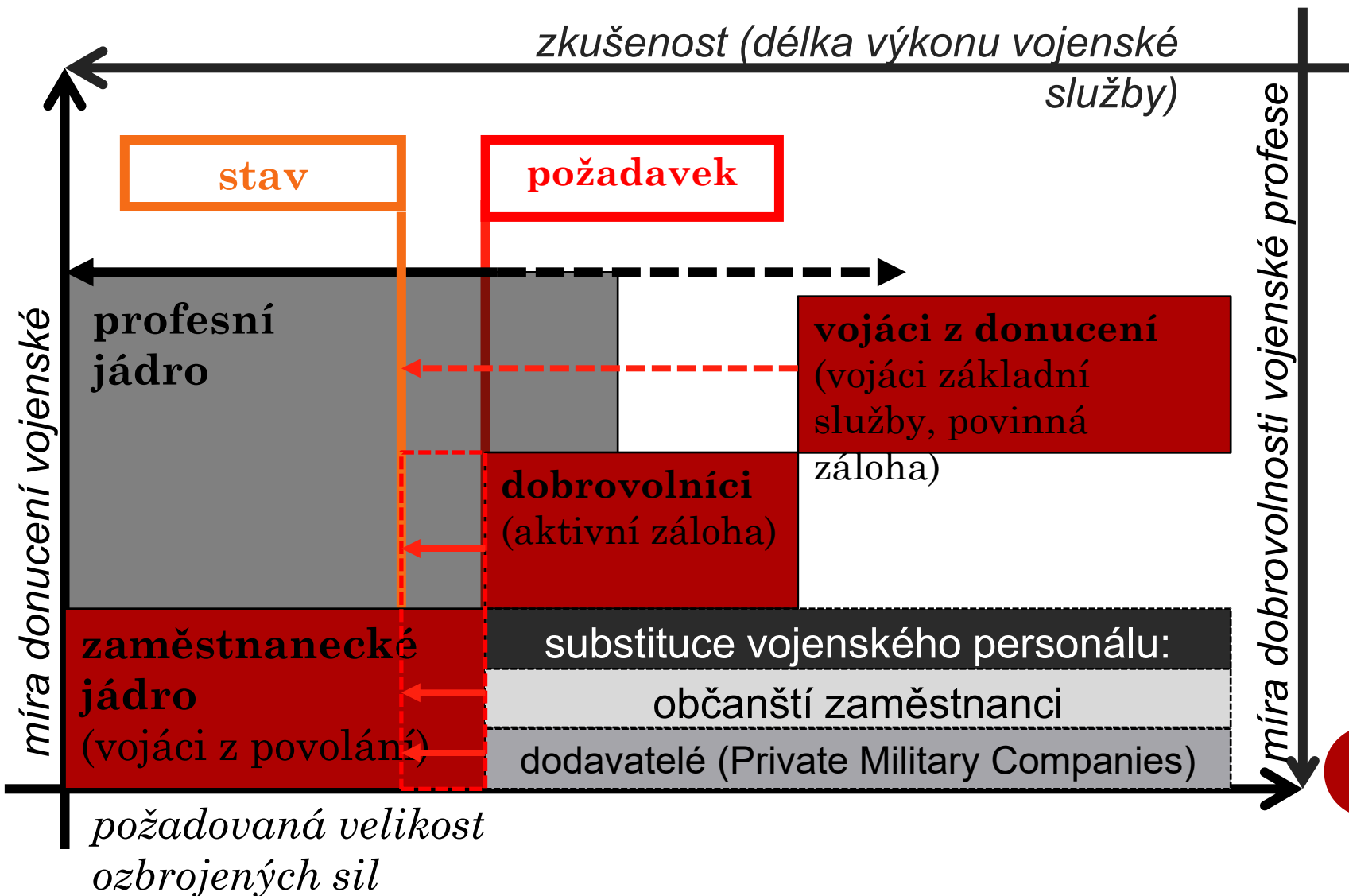
EKONOMICKÝ POHLED NA STÁT

ZÍSKÁVÁNÍ ZDROJŮ

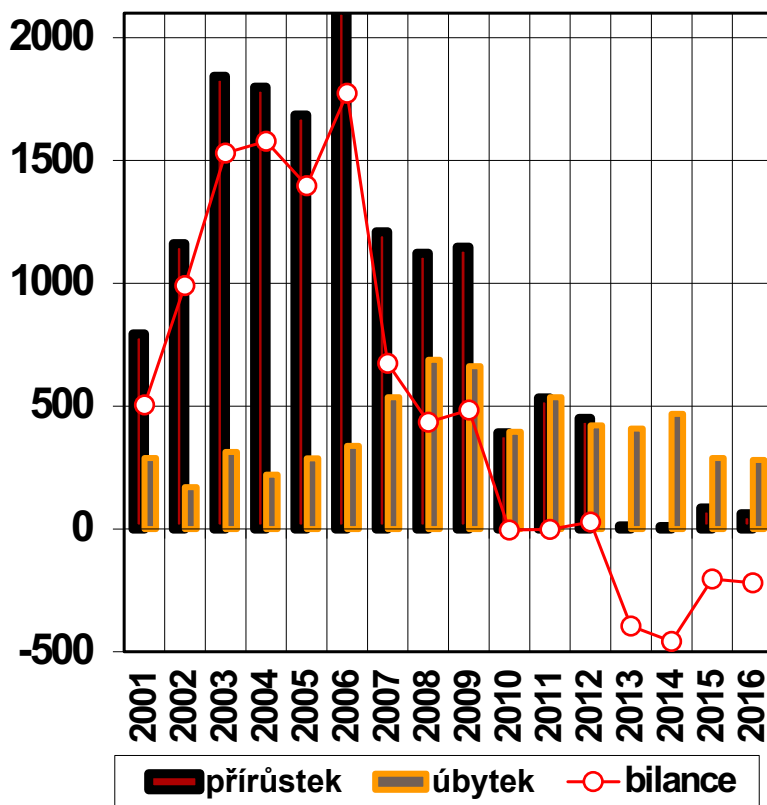
- „Kterákoliv **instituce** představuje organizační strukturu, kombinaci personálu (**lidské zdroje**) a majetku (**věcné zdroje**), prostřednictvím které je naplňován její účel definovaný národní legislativou. Výsledky činnosti instituce jsou dány **kombinací faktorů práce a kapitálu.**“
- Kvantitativní charakteristiky (množství – hospodárnost)
- Kvalitativní charakteristiky (substituce/investice – efektivnost)
- Územní a organizační rozložení (alokace)

KVANTITA A KVALITA: VELIKOST, ZKUŠENOST A DONUCENÍ V OZBROJENÝCH SILÁCH

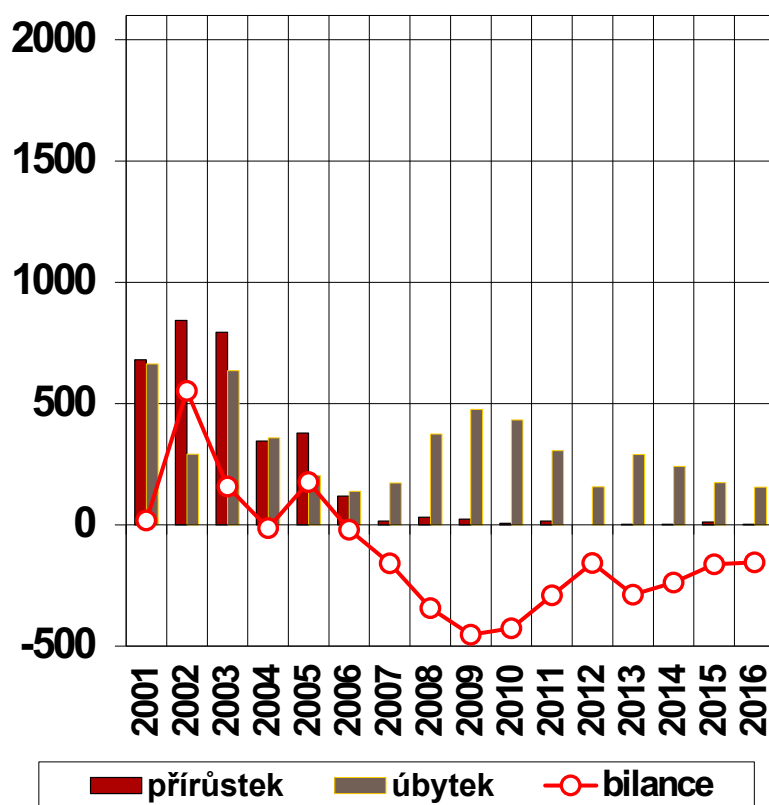

KVANTITA: REKRUTACE A RETENCE PERSONÁLU (3/4 POČETNÍHO STAVU OZBROJENÝCH SIL)

rotmistři/poddůstojníci
a mužstvo

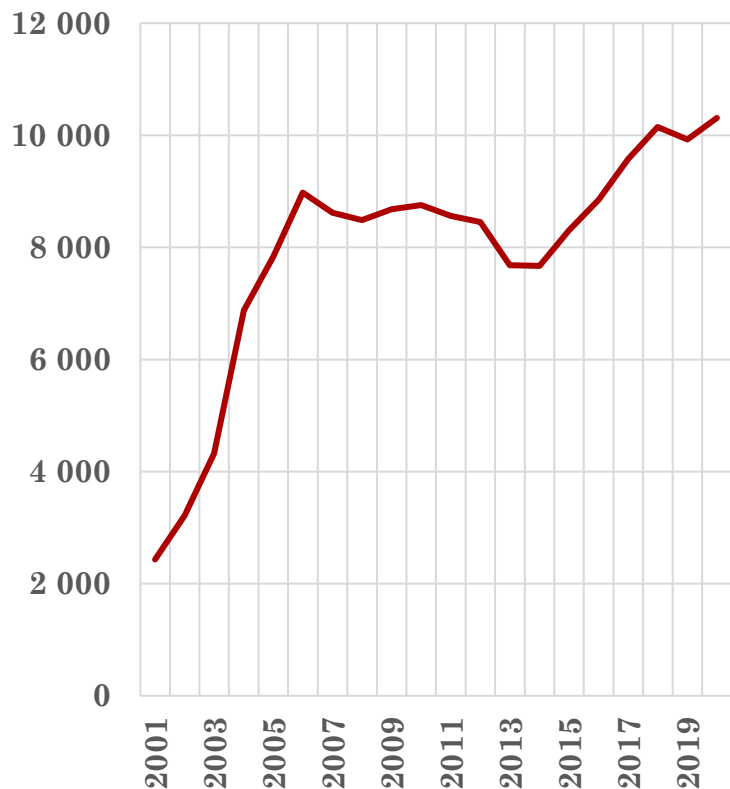

praporčíci

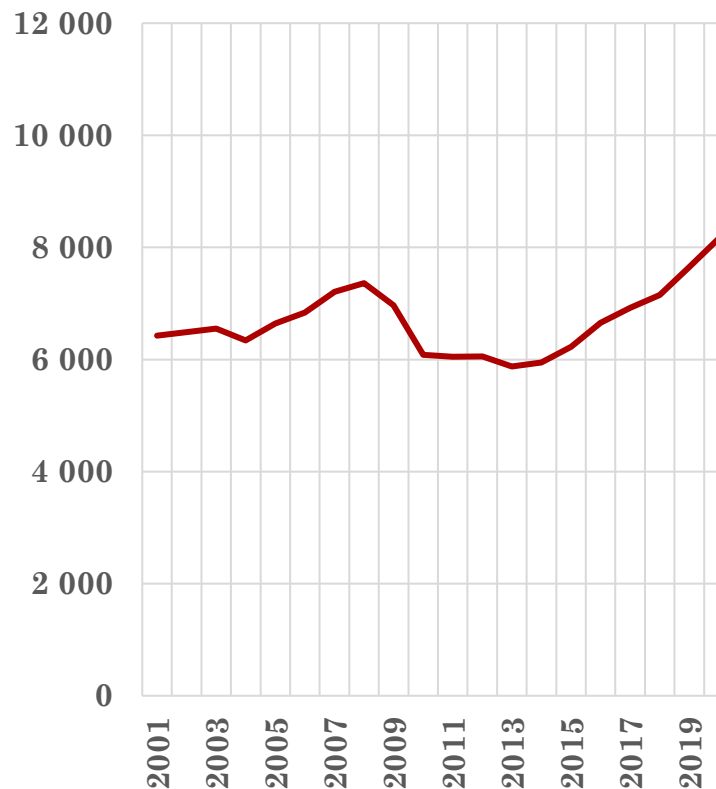

MNOŽSTVÍ: DOPLŇOVÁNÍ (3/4 VELIKOSTI)

OR1-OR3

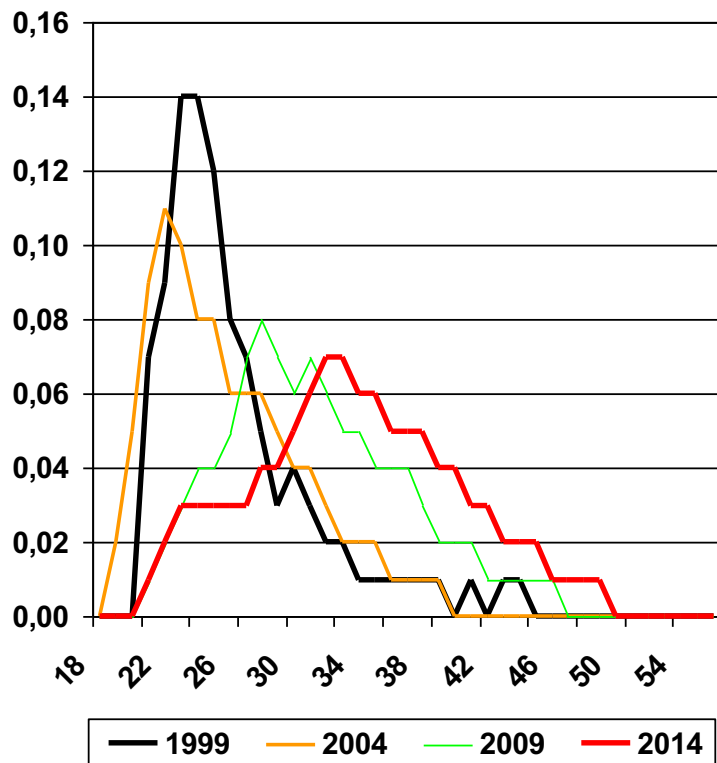

OR4-OR9

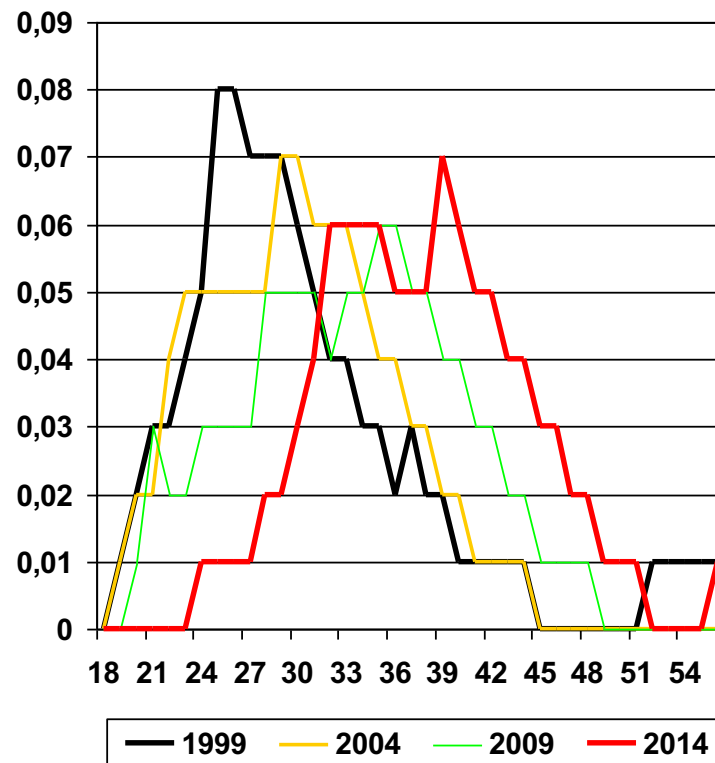

KVALITA: STÁRNUTÍ PERSONÁLU (3/4 POČETNÍHO STAVU OZBROJENÝCH SIL)

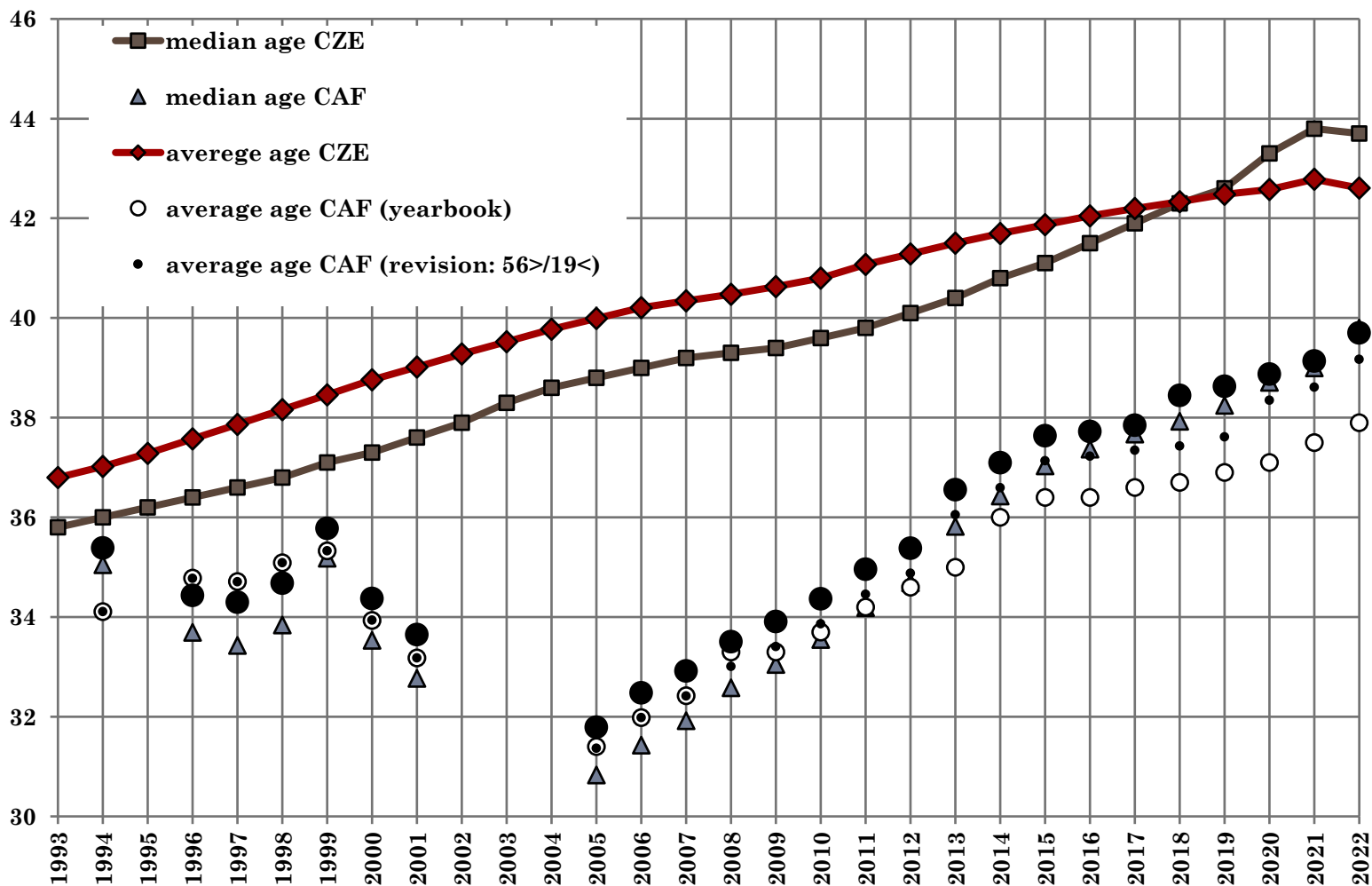
**rotmistři/poddůstojníci
a mužstvo**

praporčíci

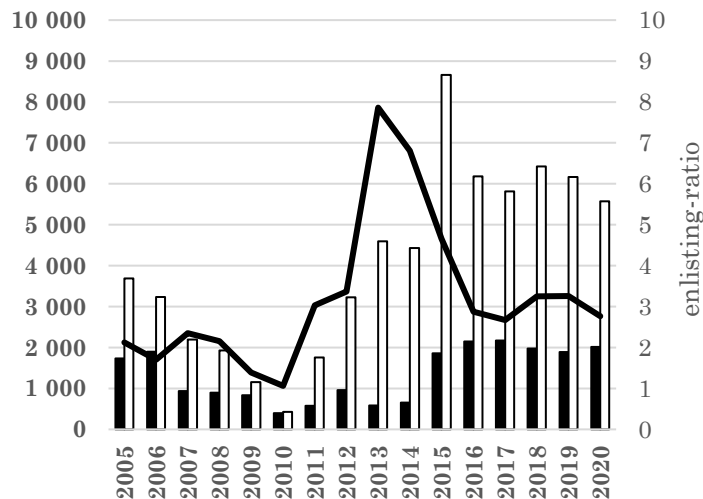

PRŮMĚRNÝ A MEDIÁNOVÝ VĚK V AČR V ČR V LETECH 1993–2022

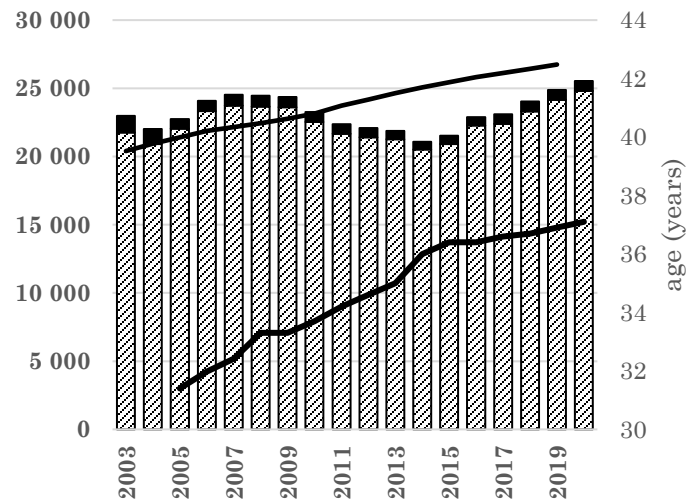
REKRUTAČNÍ A RETENČNÍ POLITIKA ARMÁDY ČR, 2005–2020

rekrutace

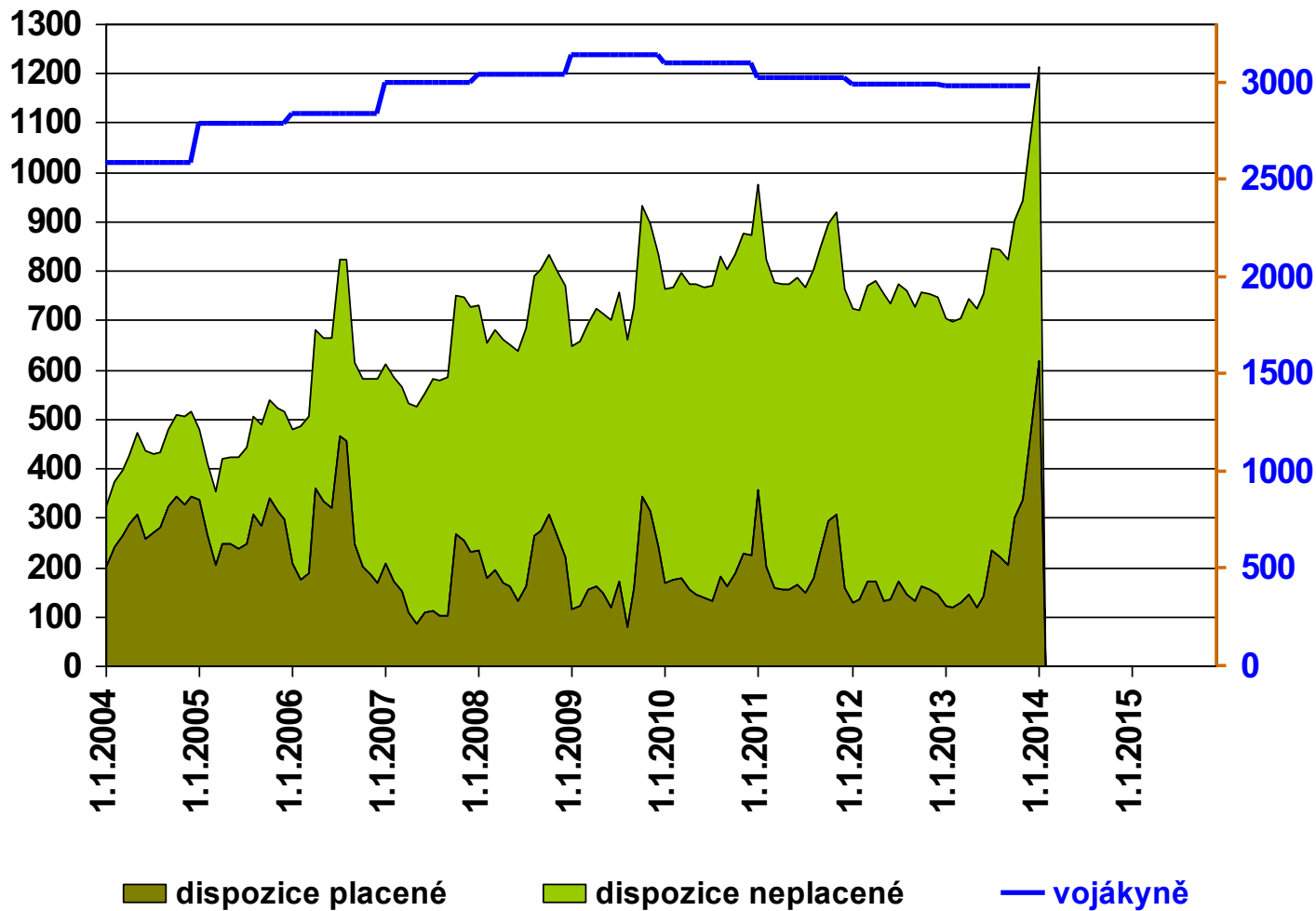
enlisted
 applicants
 enlisting-ratio

retence

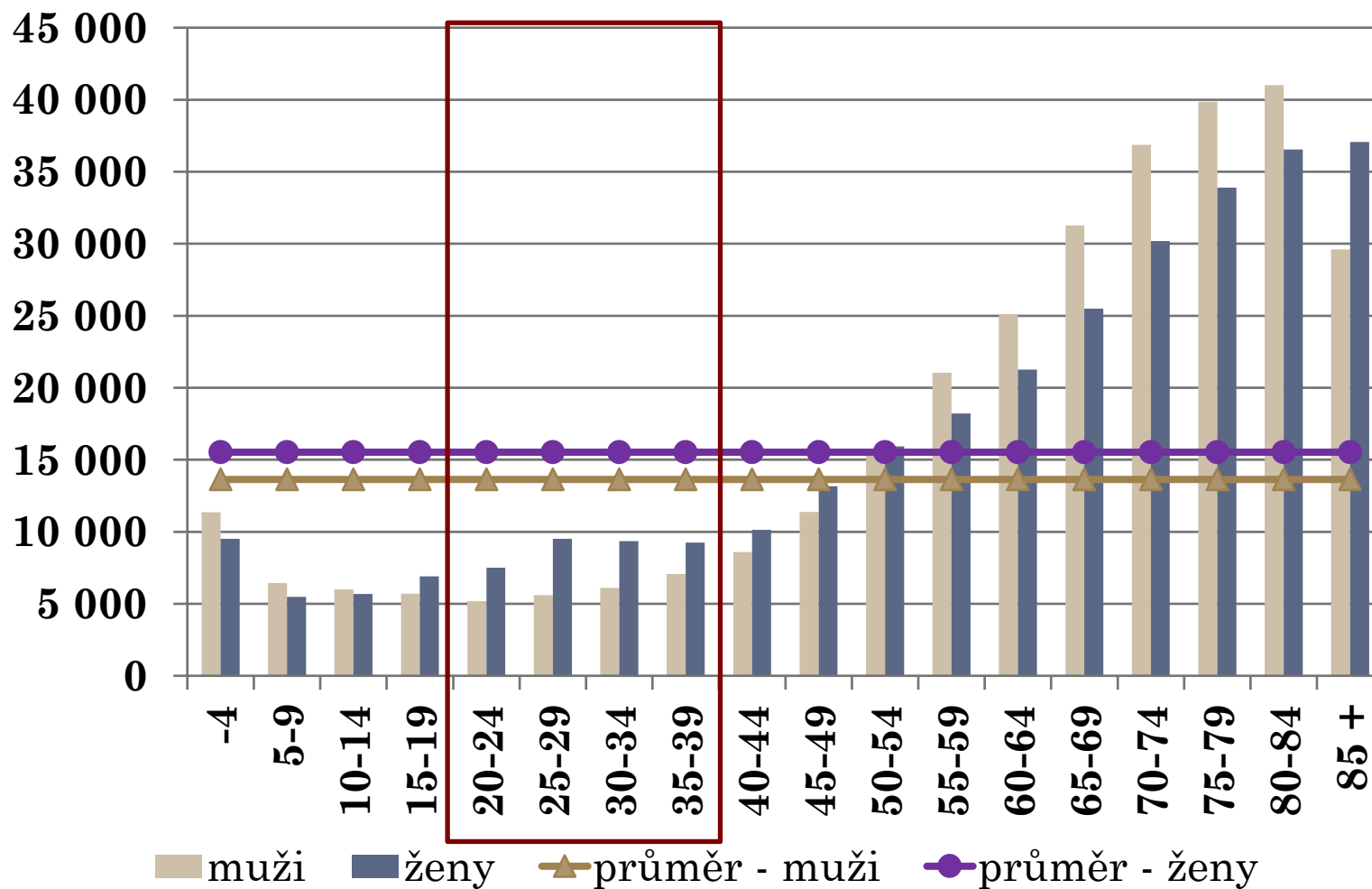

public administration (staffed)
 others (staffed)
 average age, military personnel
 average age, Czech population

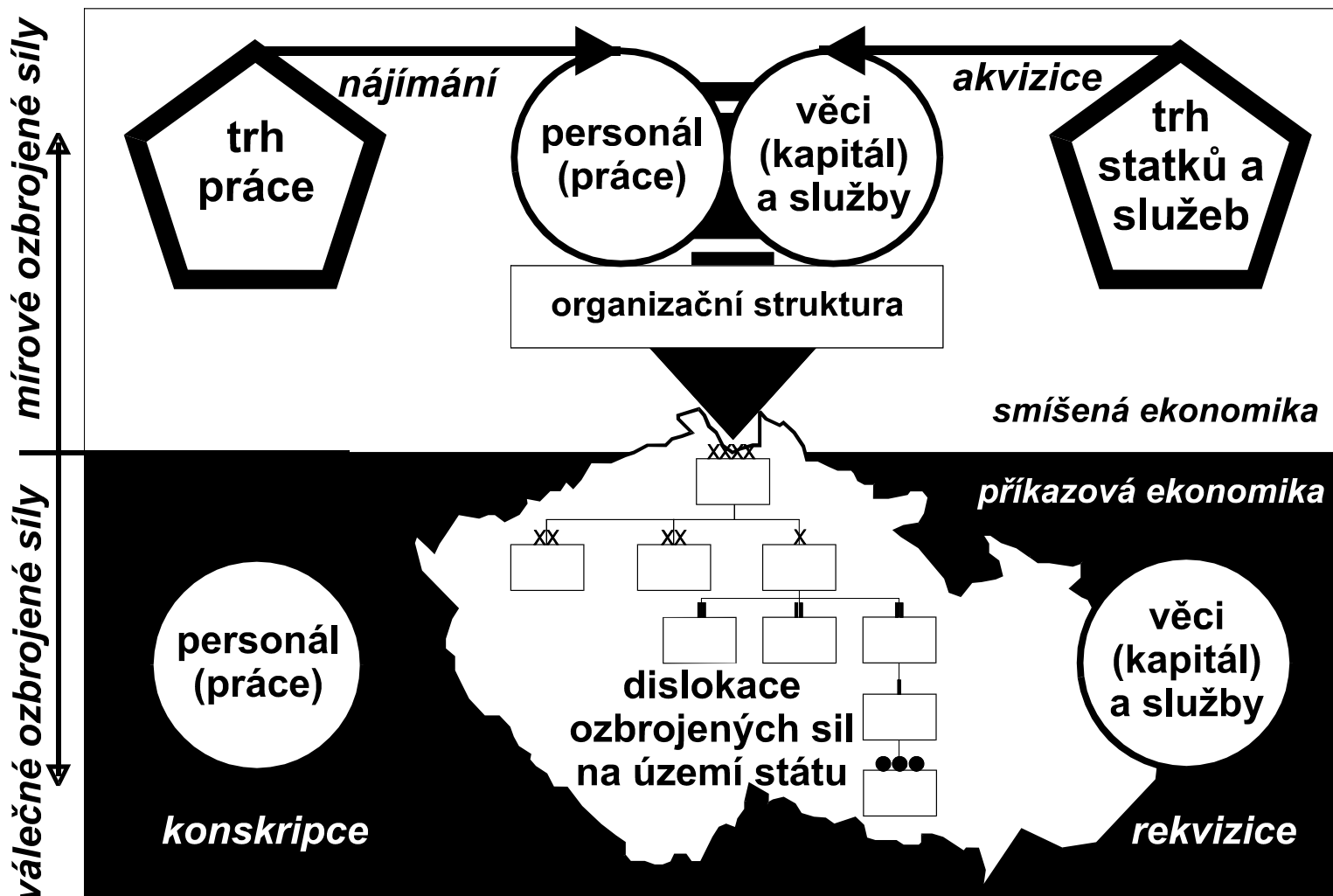
KVALITA: VLIV POHLAVÍ VOJÁKŮ NA POHOTOVOST SCHOPNOSTÍ

KVALITA: NÁKLADY NA ZDRAVOTNÍ PÉČI (KČ ZA ROK)

OZBROJENÉ SÍLY (EKONOMICKÉ POJETÍ)

TRŽNÍ ZPŮSOBY ZÍSKÁVÁNÍ ZDROJŮ

tržně určená cena

- o **najímání** (zaměstnanecký vztah)
- o **akvizice** (veřejná zakázka/nákup, výzkum a vývoj)

NETRŽNÍ ZPŮSOBY ZÍSKÁVÁNÍ ZDROJŮ

netržně (úředně) určená cena

- **konskripce** (všeobecná/selektivní branná povinnost)
- **rekvizice** (zabavení za úplatu - vyvlastnění)
- **konfiskace** (zabavení bez úplaty)

PERSONÁL OZBROJENÝCH SIL

- Procesní a funkcionální organizace ozbrojených sil
- Mírová (prezenční) struktura personálu
- Válečná struktura personálu (mimořádná služba)
- Sociální stratifikace (problém reprezentace)

PROCESNÍ STRUKTURA

Procesy:

- Výkonné (obsluhovaný systém – požadavek)
- Podpůrné (obslužný systém – uspokojení požadavku)

other	combat support service	→	combat support	→	combat
škola	hydrometeorologická služba		dělostřelectvo		pěchota
hudba	vojenská policie		ženijní vojsko		tankové vojsko
	logistika		průzkum		
	zdravotnická služba		protivzdušná obrana		

FUNKCIONÁLNÍ STRUKTURA

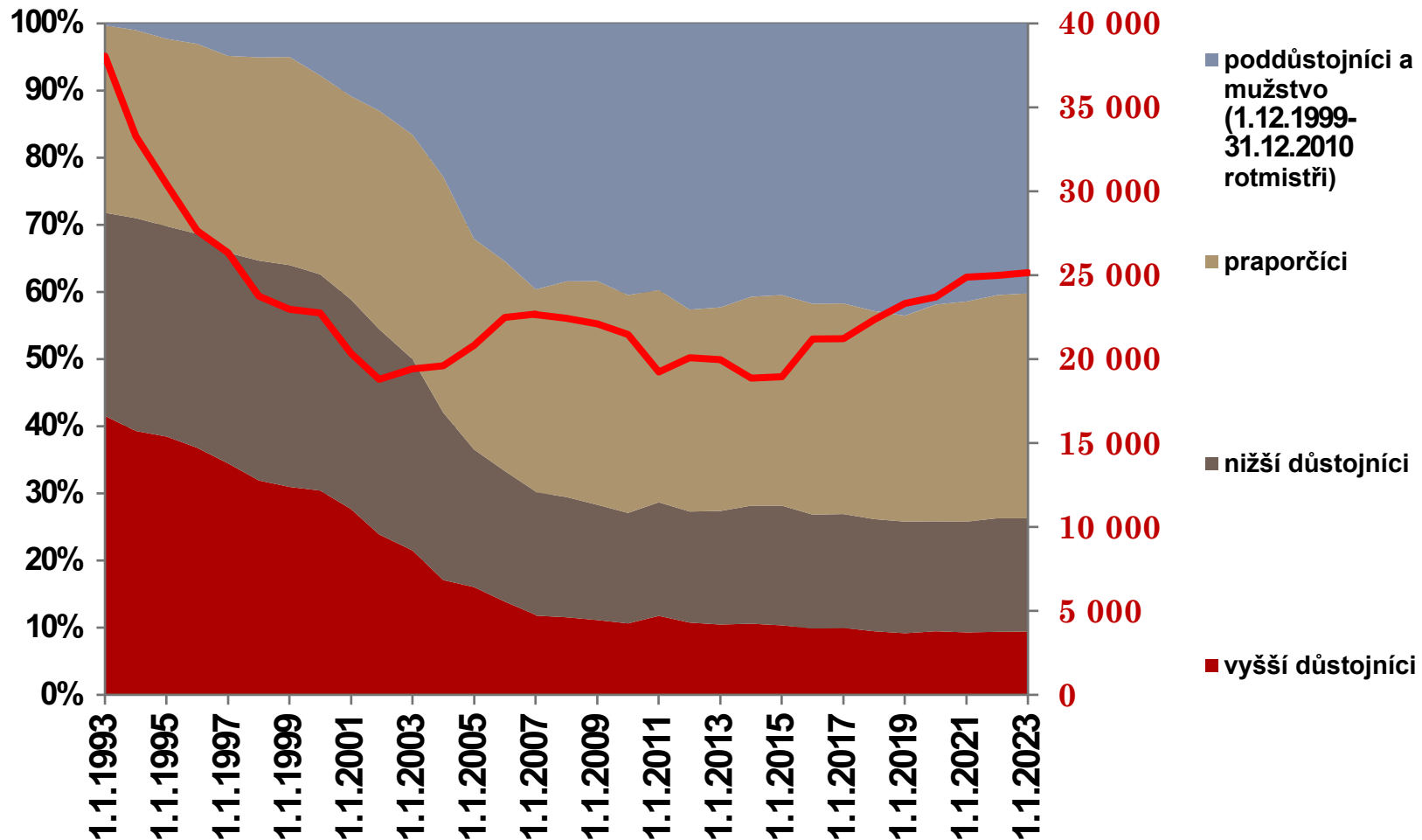
Prostor působení/podřízenost:

- pozemní síly
- letectvo (vzdušné síly)
- námořnictvo (námořní síly)
- jiné síly (speciální jednotky, teritoriální vojsko, civilní obrana)
- zabezpečení (logistika)

PERSONÁL OZBROJENÝCH SIL ČR

		neaktivní		aktivní		
		vojenský		nevojenský		
		<i>ve služebním poměru</i>		<i>v pracovním poměru</i>	<i>ve zvl. poměru</i>	
profesionální		vojáci z povolání	státní zaměstnanci	občanští zaměstnanci	Ekonomika obrany a bezpečnosti	
neprofesionální	vojáci v záloze	vojáci základní (náhradní) služby vojáci v záloze na vojenském cvičení (AZ)				

PERSONÁLNÍ MIX OZBROJENÝCH SIL ČR

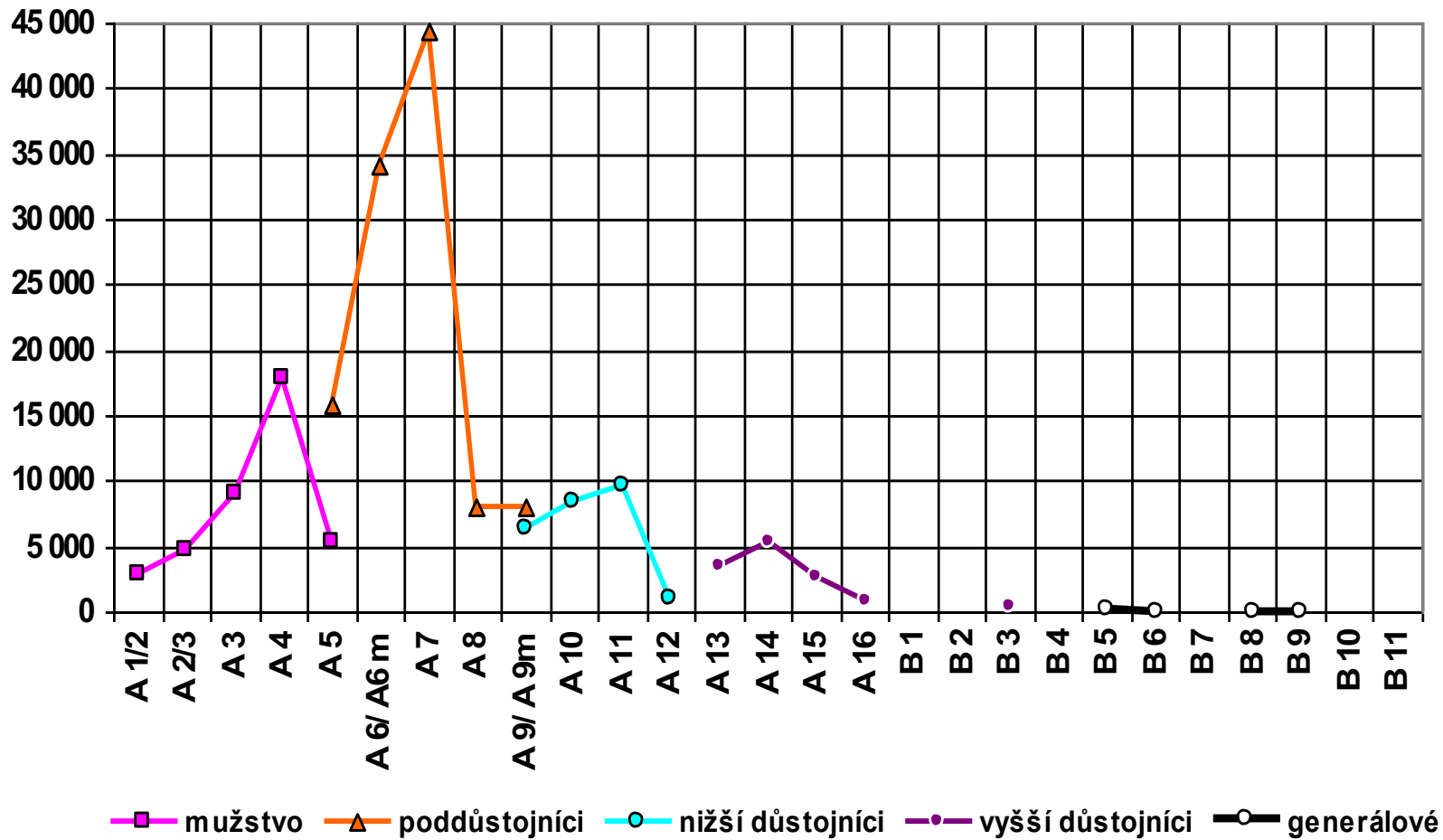
KVALIFIKACE A KOMPETENCE

- **Vzdělání** (předpoklad)
- **Odbornost** (místo v organizaci)
- **Hodnost** (kompetence – místo v hierarchii organizace)
- **Role** (rozhodování/velení, podpora)
- **Kariéra** (horizontální a vertikální postup)

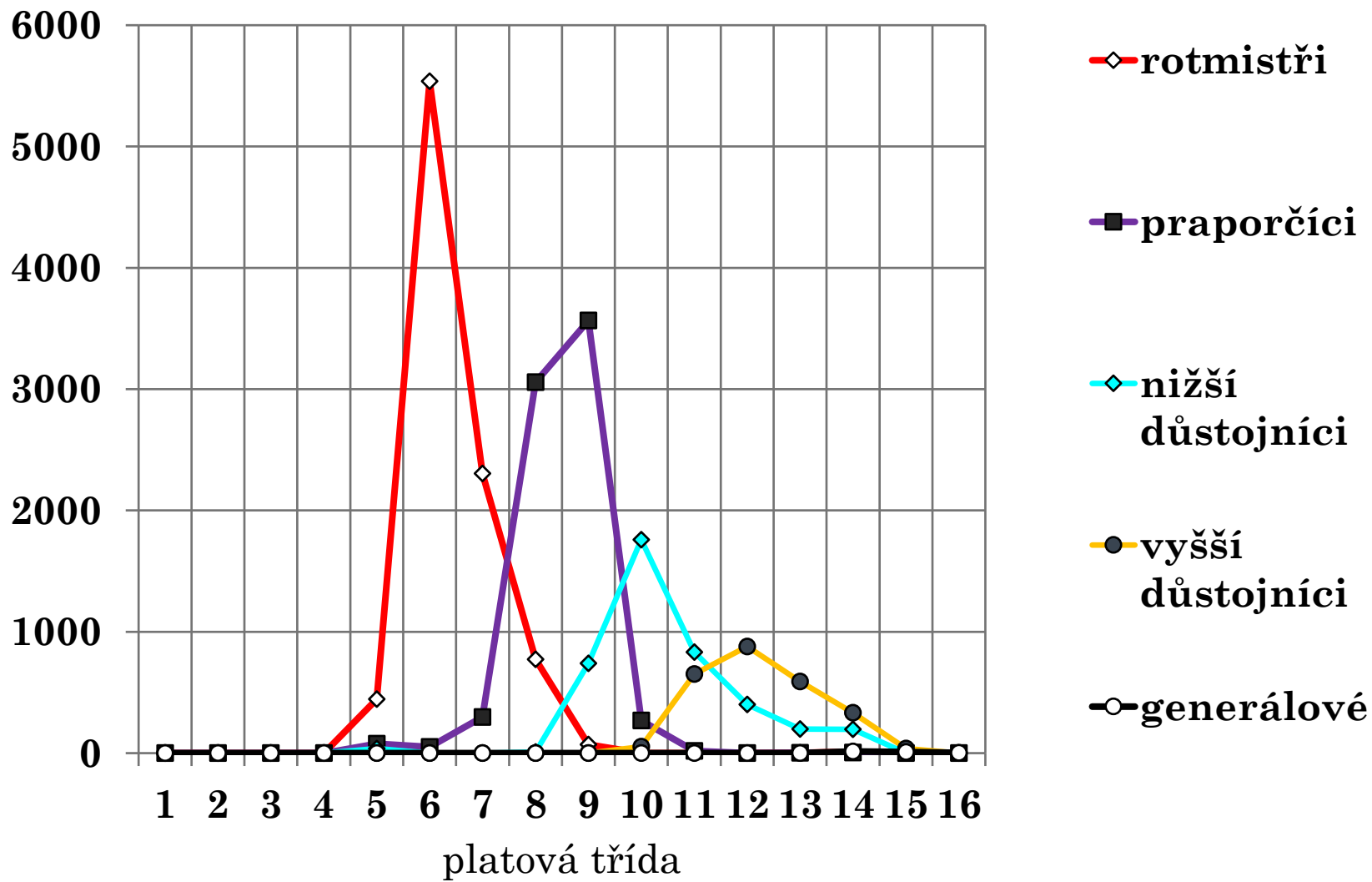
hodnost	sbor:	NATO	hodnost	sbor:	NATO
armádní generál	generálů	OF 9	armádní generál	generálů	OF 9
generálporučík		OF 8	generálporučík		OF 8
generálmajor		OF 7	generálmajor		OF 7
brigádní generál		OF 6	brigádní generál		OF 6
plukovník	vyšších důstojníků	OF 5	plukovník	vyšších důstojníků	OF 5
podplukovník		OF 4	podplukovník		OF 4
major		OF 3	major		OF 3
kapitán	nižších důstojníků	OF 2	kapitán	nižších důstojníků	OF 2
nadporučík		OF 2	nadporučík		OF 1
poručík		OF 1	poručík		OF 1
podporučík		OF 1			
štábní praporčík	praporčíků	OR 9	štábní praporčík	praporčíků	OR 9
nadpraporčík		OR 8	nadpraporčík		OR 8
praporčík		OR 7	praporčík		OR 7
podpraporčík		OR 6			
štábní rotmistr	rotmistrů	OR 5		pod- důstojníků	
nadrotmistr		OR 4	rotmistr		OR 6
rotmistr, rotný		OR 3	rotný		OR 5
četař	pod- důstojníků	OR 2	četař	pod- důstojníků	OR 4
desátník		OR 2	desátník		OR 3
svobodník	mužstvo	OR 1	svobodník	mužstvo	OR 2
vojín		OR 1	vojín		OR 1

vzdělání	hodnost	sbor:	NATO
Ing./Mgr./MSc. MA MUDr./MDDr.	armádní generál	generálů	OF 9
	generálporučík		OF 8
	generálmajor		OF 7
	brigádní generál		OF 6
Ing./Mgr./MSc. MA MUDr./MDDr.	plukovník	vyšších důstojníků	OF 5
	podplukovník		OF 4
	major		OF 3
Bc./BA	kapitán	nižších důstojníků	OF 2
	nadporučík		OF 1
	poručík		OF 1
DiS maturita	štábní praporčík	praporčíků	OR 9
	nadpraporčík		OR 8
	praporčík		OR 7
výuční list	rotmistr	pod- důstojníků	OR 6
	rotný		OR 5
	četař		OR 4
	desátník		OR 3
	svobodník	mužstvo	OR 2
	vojín		OR 1

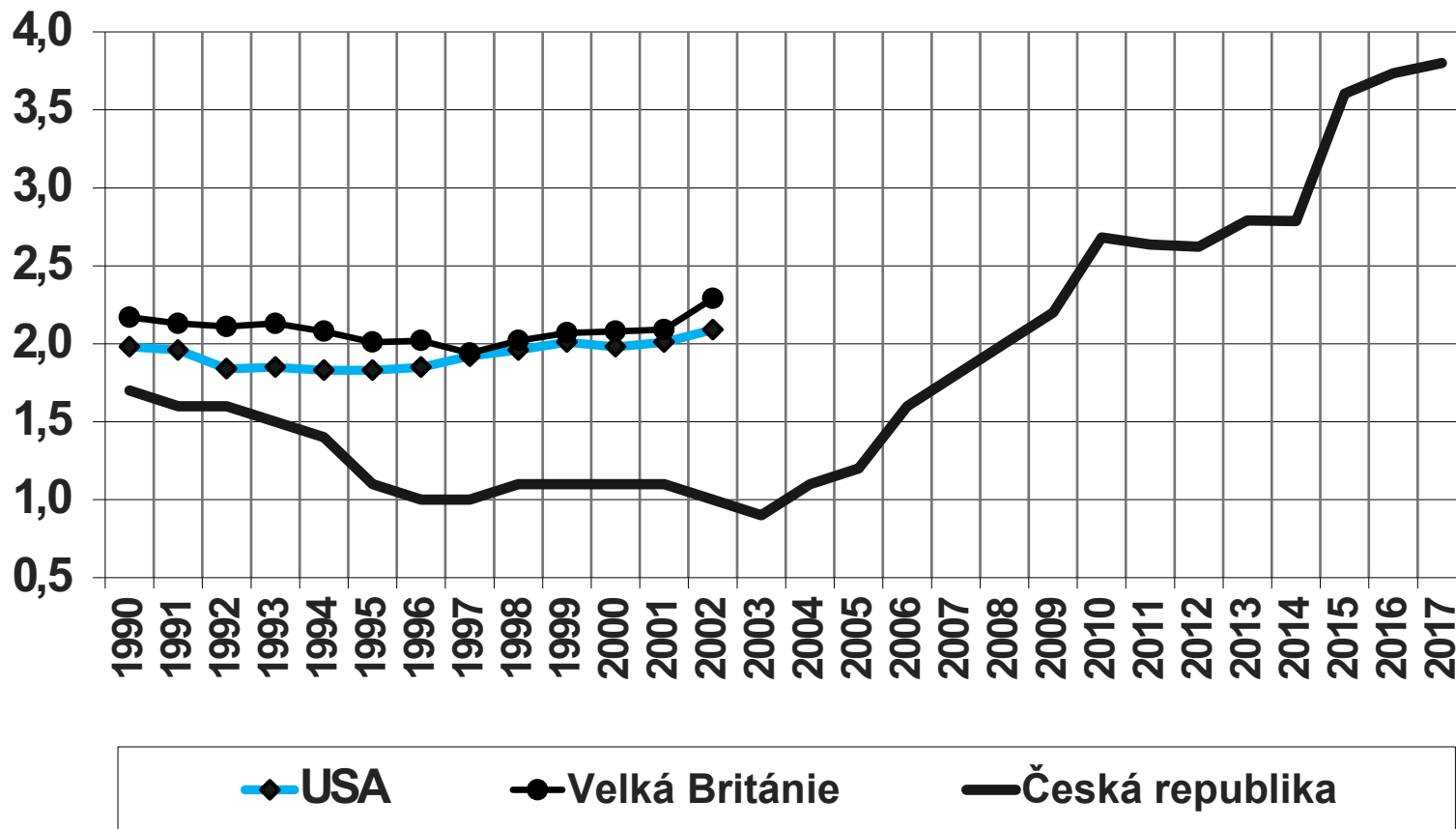
BUNDESWEHR 2000

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY 2007

POČET VOJÁKŮ PŘIPADAJÍCÍCH NA JEDNOHO CIVILNÍHO ZAMĚSTNANCE

ODBORNOST

- **bojové prvky** (combat troops): tankové jednotky, protitankové jednotky, pěchota (mechanizovaná, motorizovaná apod.) apod.;
- **prvky bojové podpory** (combat support troops): dělostřelectvo, ženijní vojsko, jednotky protiletecké obrany, chemické vojsko, letecká doprava a přeprava, jednotky taktické letecké podpory apod.;
- **prvky podpory velení** (command support troops): spojovací vojsko, hloubkový průzkum, vojskové zpravodajství, vojenská policie, hydrometeorologická služba a topografické zabezpečení apod.,
- **služby bojové podpory** (combat service support troops): technická logistika (opravy výzbroje), logistika (skladování, doprava a distribuce materiálu, pohonných hmot, stravování aj.), vojenské a vojskové zdravotnictví;
- **ostatní služby a podpůrné prvky**: finanční služba, personalistika, vojenská hudba apod.

ROLE

- Generalista – řídicí kompetence (velitel)
- Specialista – podpora (odborník)

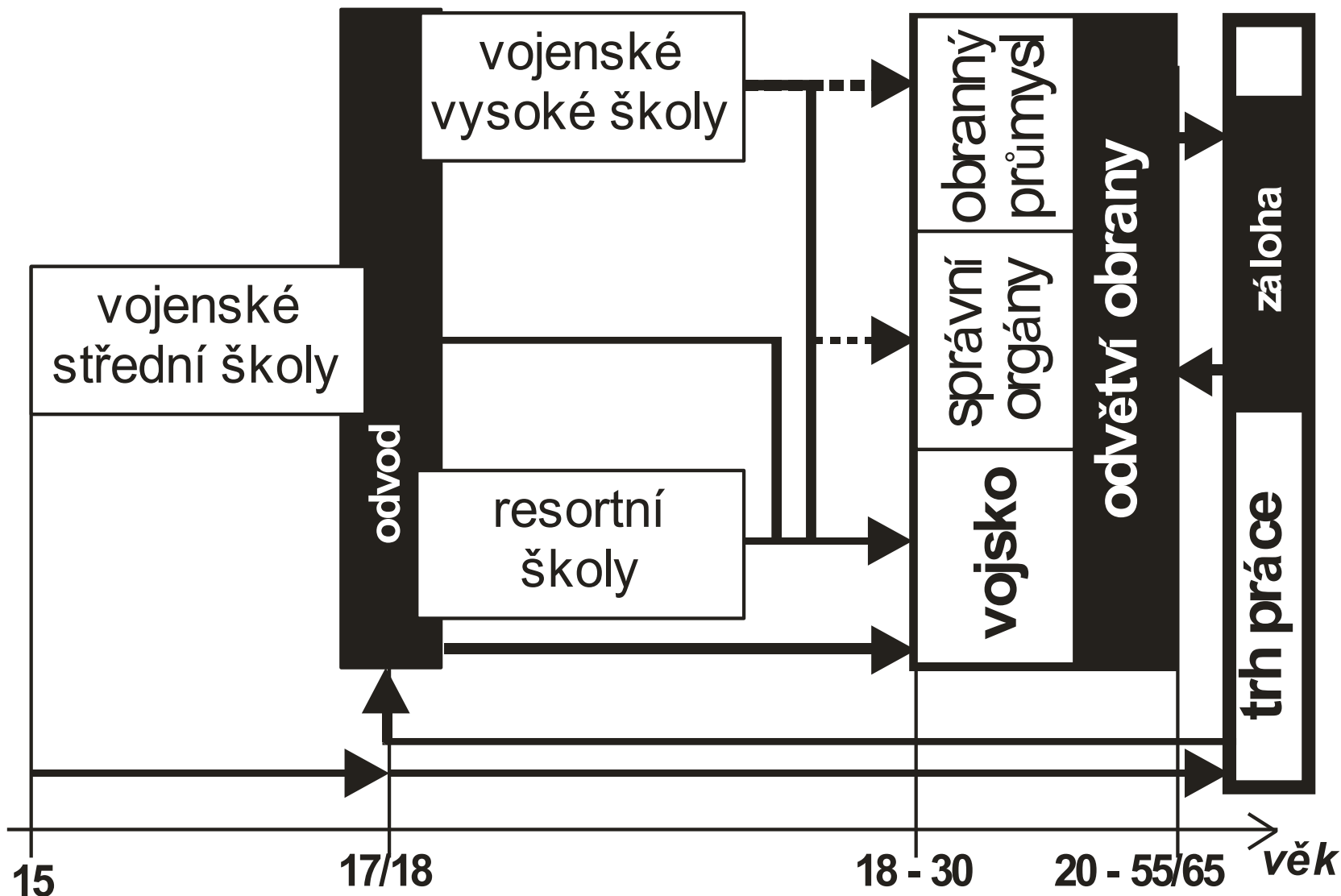
PROFESIONÁLNÍ BEZPEČNOSTNÍ INSTITUCE

- Personální politika
- Pojem profesionalizace (kvantitativní a kvalitativní přístup)
- Uniformovaný a neuniformovaný personál (služba a práce)

PERSONÁLNÍ POLITIKA

- rekrutace (nábor)
- výběr
- **příprava**
- retence (udržení v zaměstnaneckém poměru) –
platová politika, zaměstnanecké benefity,
podmínky výkonu služby/práce
- propouštění

NÁBOR A PŘÍPRAVA VOJÁKŮ

PROFESIONALISMUS VE VNITŘNÍ A VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTI

ozbrojené síly

- voják základní služby, voják v záloze (aktivní, povinné)

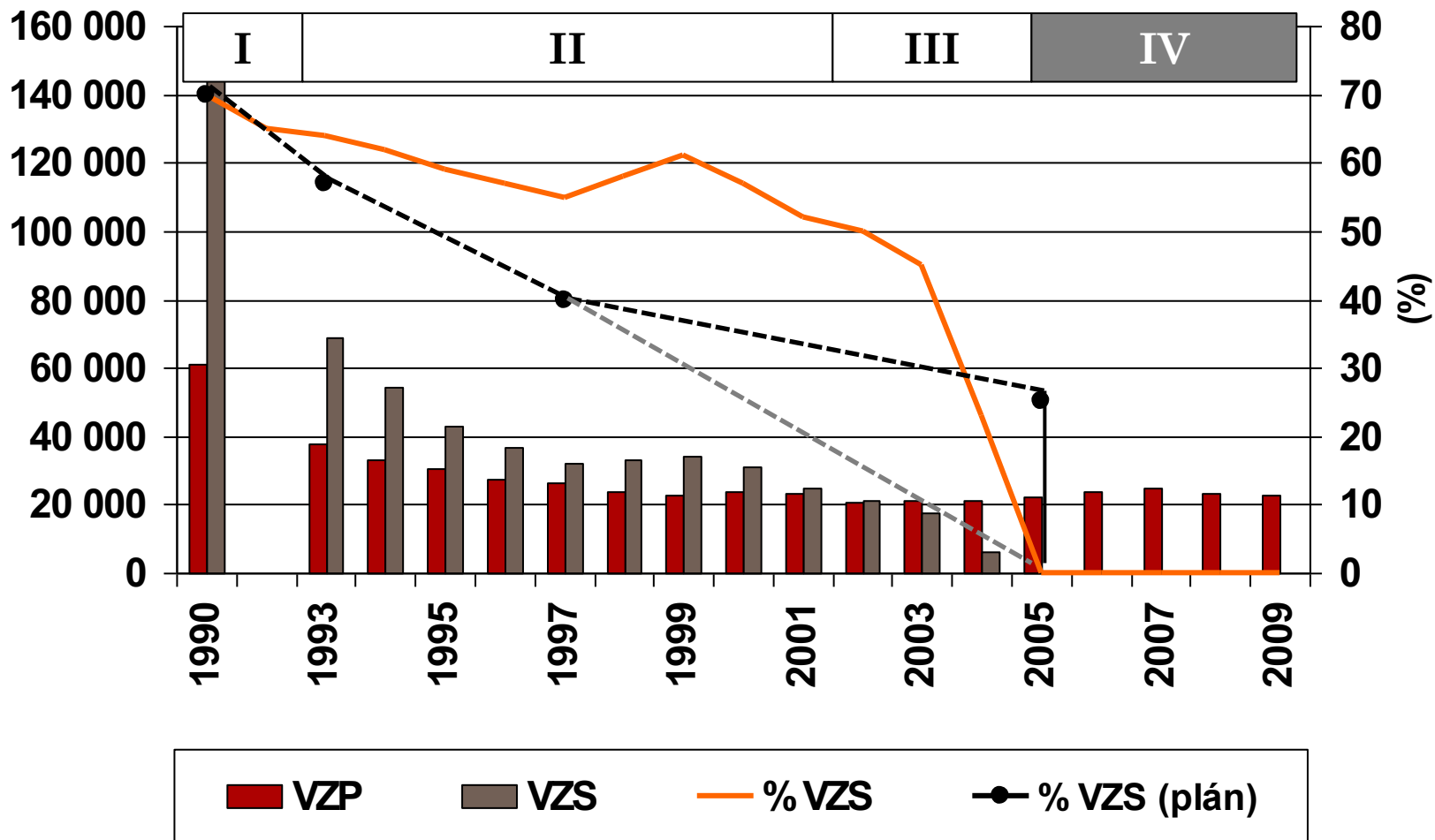
bezpečnostní sbory a jiné

- dobrovolný hasič, člen ČČK – Horská služba, ČČK, myslivecká stráž, rybářská stráž,

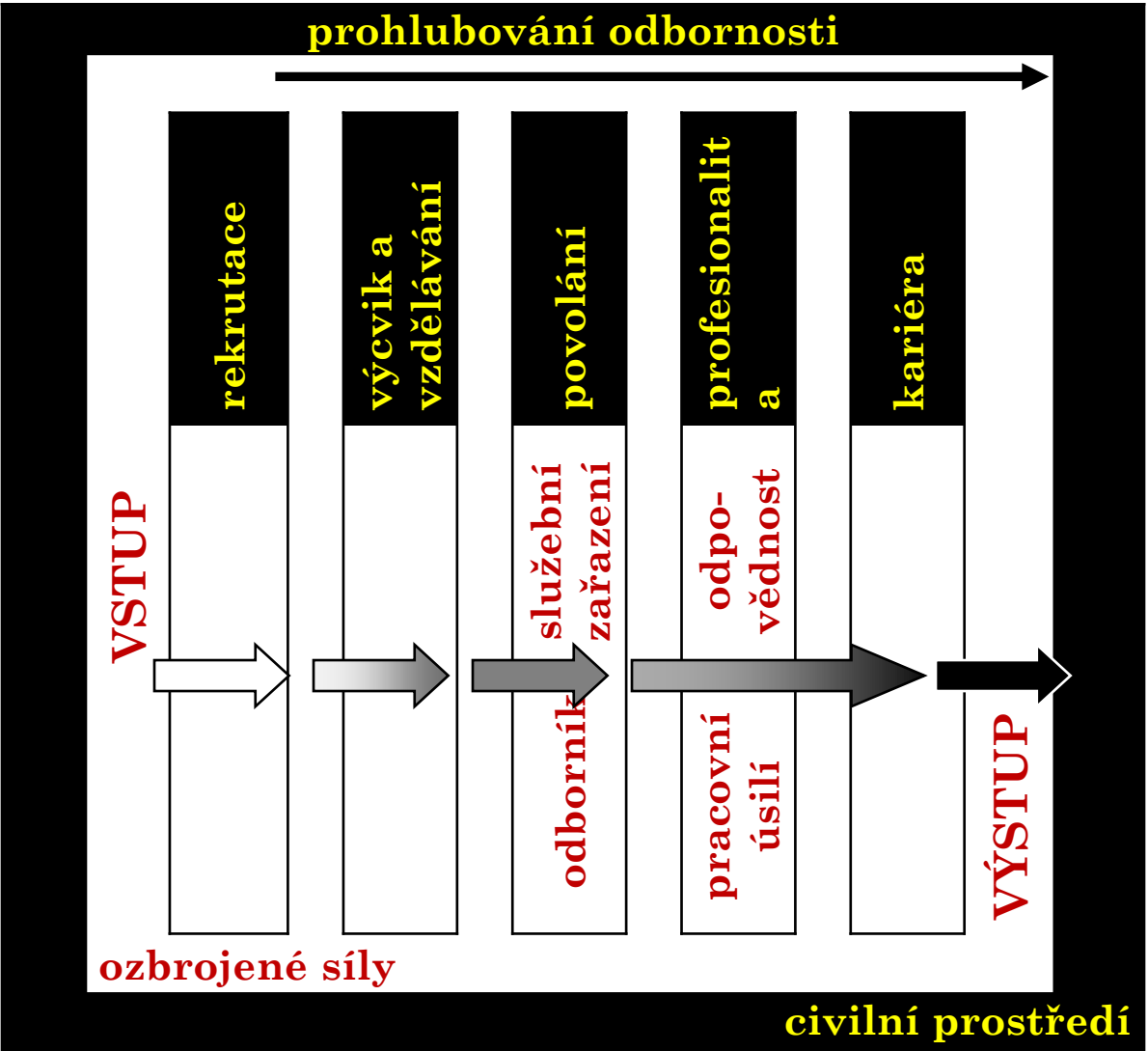
povolání = hasič, voják, policista, lékař atd.

přesun centrální funkce na region nebo obec a její zajištění dobrovolníky = **milice**

KVANTITATIVNÍ POJETÍ PROFESIONALIZACE ČSA/AČR

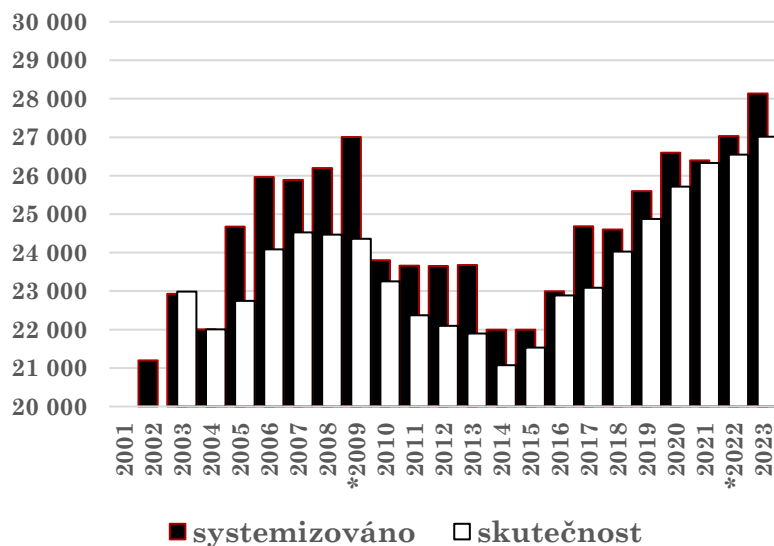

KVALITATIVNÍ POJETÍ PROFESIONALIZACE ORGANIZACE (H. SØRENSEN)

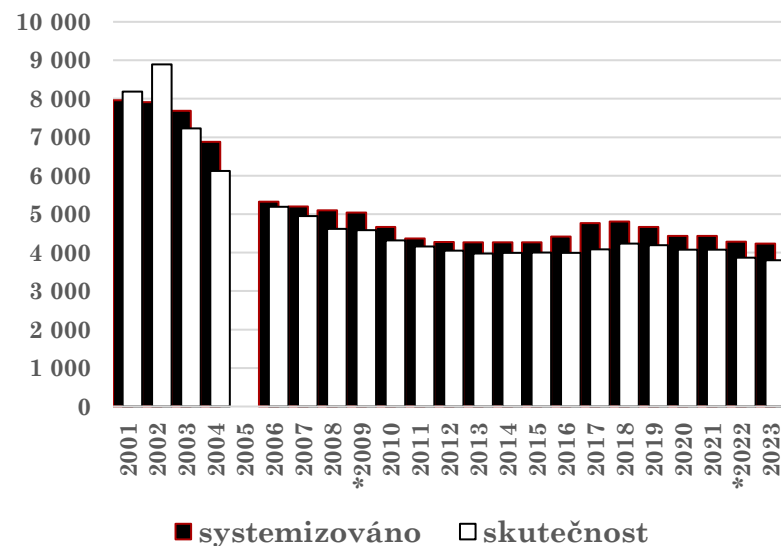

POČET VOJÁKŮ A CELNÍKŮ V ČR, 2001–2023

ozbrojené síly ČR

Celní správa ČR

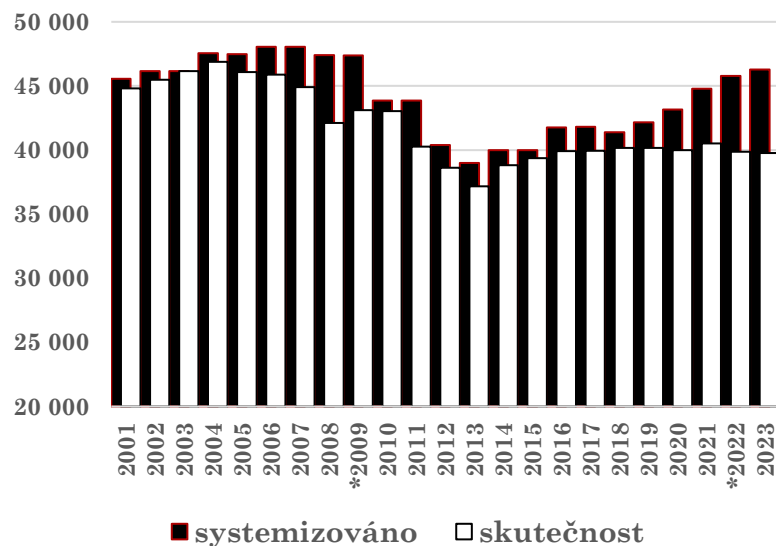

Ekonomika obrany bezpečnosti

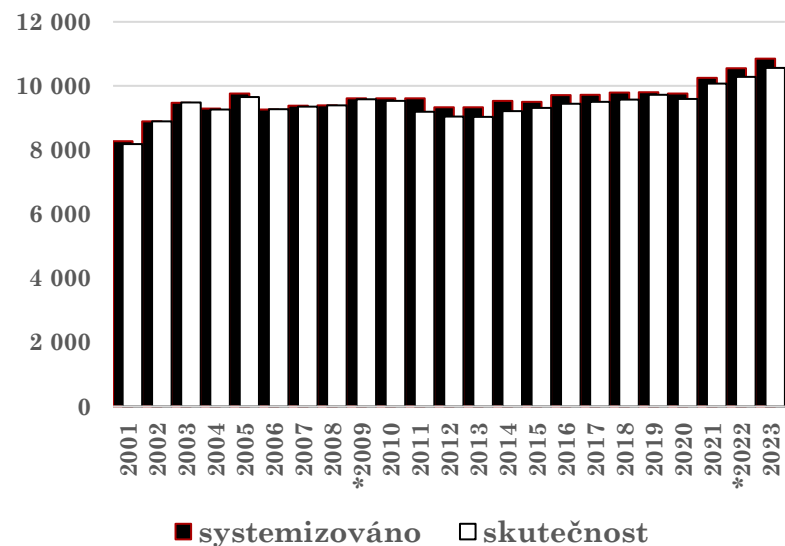
pramen: *Státní závěrečný účet. 2002–2024*. Praha: MOČR, MFČR.

POČET POLICISTŮ A PROFESIONÁLNÍCH HASIČŮ V ČR, 2001–2023

Policie ČR

Hasičský záchranný sbor ČR

Ekonomika obrany bezpečnosti

pramen: Státní závěrečný účet. 2002–2024. Praha: MVČR.

SHRNUTÍ

1. Každá bezpečnostní instituce potřebuje ke své činnosti zdroje. Ty může získat tržně nebo netržně. Netržní způsob slouží k překonání rozpočtových omezení.
2. V principu jde o získávání lidských (personál) a věcných (kapitál) zdrojů náborem a zakázkami, anebo donucením (konskripcí), zabavením (za úplatu).
3. Klíčovou roli pro schopnosti bezpečnostní instituce hraje personál. Na ten lze nahlížet z pohledu mnoha klasifikací; zásadním parametrem je jeho početnost a kvality.
4. Kvalita personálu je vyjádřena jeho profesionalismem, tj. schopností plnit zadané úkoly v systému na základě jeho vzdělání, výcviku, výchovy a zkušeností.

OTÁZKY A ÚKOLY

- S využitím konceptu bezpečnostní struktury vysvětlete, jaké možnosti pro získávání personálu v ČR má: armáda, policie, hasiči a tajné služby a jaké skutečně využívá.
- Jak koncept bezpečnostní struktury koresponduje s ustanoveními zákona č. 110/1998 Sb., o *bezpečnosti ČR*, ve znění pozdějších předpisů, pokud jde o získávání faktoru práce pro činnost bezpečnostních institucí?
- Co je profesionalizace a jakým způsobem ji prohlubují např. dobrovolní hasiči? – Musí být profesionál vždy zaměstnanec?
- Zvolte si bezpečnostní instituci a ukažte naplňování personální politiky v této instituci.